

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_MAT_399
Předmět:	Matematika
Tematický okruh:	Kombinatorika a pravděpodobnost
Autor, spoluautor:	Mgr. Iva Kálalová
Název DUMu:	Pravděpodobnost průniku jevů
Pořadové číslo DUMu:	19
Stručná anotace:	<p>Prezentace je zaměřena na pochopení určení pravděpodobnosti průniku jevů. V jednotlivých úkolech žáci pracují samostatně, výsledky jsou postupně kontrolovány a opravovány, aby žáci nepracovali s případnou chybou.</p>
Ročník:	3.
Obor vzdělání:	63-41-M/01 Ekonomika a podnikání, 65-42-M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Žáci použijí poslední snímek k ověření pochopení výpočtu pravděpodobnosti průniku.
Výsledky vzdělávání:	Žák bezchybně určí pravděpodobnost průniku jevů.
Vytvořeno dne:	21. 4. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

PRAVDĚPODOBNOST PRŮNIKU JEVŮ

Zopakujme si:

Pravděpodobnost náhodného jevu je rovna podílu počtu výsledků příznivých danému jevu a počtu všech možných výsledků.

$$P(A) = \frac{m}{n}$$

m je počet výsledků, které mají za následek nastoupení jevu A

n je počet všech možných výsledků

Nyní se podíváme, jak určit pravděpodobnost průniku nezávislých jevů, tedy pravděpodobnost, kdy současně nastanou oba jevy A i B .

$$P(A \cap B)$$

Dva jevy A a B jsou *nezávislé*, jestliže pravděpodobnost jednoho jevu nezávisí na nastoupení jevu druhého.

Pro nezávislé jevy je pravděpodobnost průniku dvou jevů rovna součinu pravděpodobností těchto jevů :

$$P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B)$$

1) Pravděpodobnost vyrobení kvalitního výrobku na prvním stroji je 0,8 a na druhém stroji 0,9. Oba stroje pracují nezávisle na sobě. Vybereme po jednom výrobku z produkce obou strojů. Jaká je pravděpodobnost, že oba výrobky budou kvalitní?

Řešení:

- označme jako jev **A** vyrobení kvalitního výrobku na prvním stroji: $P(A) = 0,8$
jako jev **B** vyrobení kvalitního výrobku na druhém stroji: $P(B) = 0,9$
- **pravděpodobnost vybrání dvou kvalitních výrobků (první je kvalitní a druhý je kvalitní) je:**

$$P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B) = 0,8 \cdot 0,9 = 0,72$$

- 2) Jevy **A**, **B**, **C** jsou vzájemně nezávislé. Všechny mají stejnou pravděpodobnost 0,8. Vypočítejte
- a) pravděpodobnost, že při jednom náhodném pokusu nastanou všechny tři jevy
  - b) pravděpodobnost, že nenastane ani jeden jev.

Řešení:

→ pravděpodobnost, že jev **nastane: 0,8**
pravděpodobnost, že jev **nenastane: 0,2** → opačný jev

- a) **pravděpodobnost, že při jednom náhodném pokusu nastanou všechny tři jevy (nastane jev A a jev B a jev C) je:**

$$\begin{aligned} P(A \cap B \cap C) &= P(A) \cdot P(B) \cdot P(C) = \\ &= 0,8 \cdot 0,8 \cdot 0,8 = \mathbf{0,512} \end{aligned}$$

- 2) Jevy **A**, **B**, **C** jsou vzájemně nezávislé. Všechny mají stejnou pravděpodobnost 0,8. Vypočítejte
- a) pravděpodobnost, že při jednom náhodném pokusu nastanou všechny tři jevy
  - b) pravděpodobnost, že nenastane ani jeden jev.

Řešení:

→ pravděpodobnost, že jev **nastane: 0,8**
pravděpodobnost, že jev **nenastane: 0,2** → opačný jev

**b) pravděpodobnost, že nenastane ani jeden jev
(nenastane jev A a nenastane jev B a nenastane jev C)
je:**

$$\begin{aligned} P(\bar{A} \cap \bar{B} \cap \bar{C}) &= P(\bar{A}) \cdot P(\bar{B}) \cdot P(\bar{C}) = \\ &= 0,2 \cdot 0,2 \cdot 0,2 = \mathbf{0,008} \end{aligned}$$

3) Žák skládá 3 zkoušky. Pravděpodobnosti úspěchů u jednotlivých zkoušek jsou 0,5; 0,9 a 0,8. Jaká je pravděpodobnost, že žák složí pouze poslední zkoušku?

Řešení:

- jev A : první zkoušku **složí** s pravděpodobností **0,5**
jev $\bar{A}$: první zkoušku **nesloží** s pravděpodobností **0,5**
- jev B : druhou zkoušku **složí** s pravděpodobností **0,9**
jev $\bar{B}$: druhou zkoušku **nesloží** s pravděpodobností **0,1**
- jev C : třetí zkoušku **složí** s pravděpodobností **0,8**
jev $\bar{C}$: třetí zkoušku **nesloží** s pravděpodobností **0,2**
- **pravděpodobnost, že složí pouze poslední zkoušku (nesloží první zkoušku a nesloží druhou zkoušku a složí třetí zkoušku) je:**

$$\begin{aligned} P(\bar{A} \cap \bar{B} \cap C) &= P(\bar{A}) \cdot P(\bar{B}) \cdot P(C) = \\ &= 0,5 \cdot 0,1 \cdot 0,8 = \mathbf{0,04} \end{aligned}$$

4) Rozhodněte, zda jevy **A** a **B** jsou nezávislé, jestliže je
 $P(A) = 0,3, P(B) = 0,4, P(A \cap B) = 0,12.$

5) Pravděpodobnost, že kvalitní výrobek bude vyhovovat všem technickým požadavkům, je 0,95. Jaká je pravděpodobnost, že všechny tři náhodně vybrané výrobky budou **a)** vyhovující
b) nevyhovující?

4) Rozhodněte, zda jevy **A** a **B** jsou nezávislé, jestliže je
 $P(A) = 0,3, P(B) = 0,4, P(A \cap B) = 0,12.$

Řešení:

→ $P(A \cap B) = 0,12$

→ $P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B) = 0,3 \cdot 0,4 = 0,12$

→ ano, jevy jsou nezávislé

$$P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B)$$

- 5) Pravděpodobnost, že kvalitní výrobek bude vyhovovat všem technickým požadavkům, je 0,95. Jaká je pravděpodobnost, že všechny tři náhodně vybrané výrobky budou **a) vyhovující**
b) nevyhovující?

Řešení:

- jev A : první výrobek **vyhovuje** s pravděpodobností **0,95**
jev $\bar{A}$: první výrobek **nevyhovuje** s pravděpodobností **0,05**
- jev B : druhý výrobek **vyhovuje** s pravděpodobností **0,95**
jev $\bar{B}$: druhý výrobek **nevyhovuje** s pravděpodobností **0,05**
- jev C : třetí výrobek **vyhovuje** s pravděpodobností **0,95**
jev $\bar{C}$: třetí výrobek **nevyhovuje** s pravděpodobností **0,05**

a) $P(A \cap B \cap C) = 0,95 \cdot 0,95 \cdot 0,95 = 0,857$

b) $P(\bar{A} \cap \bar{B} \cap \bar{C}) = 0,05 \cdot 0,05 \cdot 0,05 = 0,000125$

Použité zdroje:

PETRÁNEK, Oldřich, Emil CALDA a Petr HEBÁK.

Matematika pro střední odborné školy a studijní obory středních odborných učilišť.

5. vyd. Praha: Prometheus, 1997, 148 s.

Učebnice pro střední školy (Prometheus).

ISBN 80-7196-040-3.

JIRÁSEK, František.

Sbírka úloh z matematiky pro SOŠ a pro studijní obory SOU.

3., upr. vyd., dotisk. Praha: Prometheus, 1989, 479 s.

Učebnice pro střední školy (Prometheus).

ISBN 80-719-6012-8.